



РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА

15 – 3417 / 11
Београд



Заштитник грађана
Zaštitnik građana

дел.бр.25774 датум: 11.10.2012.

На основу члана 138. став 1. Устава Републике Србије („Сл. гласник РС“ бр. 98/06) и члана 31. став 2. Закона о Заштитнику грађана („Сл. гласник РС“ бр. 79/05 и 54/07), у поступку контроле законитости и правилности рада Министарства рада и социјалне политике, поводом притужбе Н.П. из Горњег Милановца, Заштитник грађана

УТВРЂУЈЕ

Министарство рада и социјалне политике начинило је пропусте у раду на штету Н.П. тако што је:

- Супротно одредби Закона о општем управном поступку решење по жалби донело након истека рока од два месеца од дана подношења жалбе.
- Решење којим одбија жалбу на решење Центра за социјални рад у Горњем Милановцу засновало на налазу, оцени и мишљењу органа вештачења у другом степену, а да није на одговарајући начин ценило овај доказ, сам за себе и заједно са свим осталим доказима, односно није предузело све потребне мере и процесне радње у циљу правилног и потпуног утврђивања чињеничног стања.

На основу утврђених недостатака у раду, Заштитник грађана упућује Министарству рада, запошљавања и социјалне политике следеће

ПРЕПОРУКЕ

I

Министарство рада, запошљавања и социјалне политике ће у свом будућем раду управне акте којима у другом степену одлучује о правима и обавезама грађана доносити у законом прописаном року.

II

Министарство рада, запошљавања и социјалне политике ће у поновном поступку преиспитати, користећи процесне могућности предвиђене члановима 232 и 233 Закона о општем управном поступку, да ли Н.П., сагласно Закону о социјалној заштити, испуњава услове да оствари право на додатак за помоћ и негу другог лица и након тога донети нову одлуку о њеном праву.

III

Приликом доношења управног акта у другом степену, Министарство рада, запошљавања и социјалне политике ће убудуће брижљиво и савесно, у склопу свих осталих доказа и резултата целокупног поступка, ценити налаз, оцену и мишљење органа вештачења Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање о здравственом стању лица о чијим правима и обавезама Министарство одлучује, имајући у виду неопходност да потпуно и правилно утврди све одлучне чињенице и, у вези са тим, користити законска овлашћења из чл. 181 ст. 1 Закона о општем управном поступку да наложи поновно вештачење уколико се појави основана сумња у тачност мишљења вештака или када налаз и мишљење вештака нису јасни, потпуни или довољно образложени.

Министарство рада, запошљавања и социјалне политике обавестиће Заштитника грађана у року од 60 дана од дана пријема овог акта, о предузетим мерама и поступању по препорукама, и доставити доказе који потврђују да је по препорукама поступљено.

Р а з л о з и:

Заштитник грађана је примио притужбу Н.П. преко законског заступника, мајке А.П, у којој указује на чињеницу да је Центар за социјални рад у Горњем Милановцу одбио њен захтев за признавање права на додатак за помоћ и негу другог лица, а да Министарство рада и социјалне политике до момента подношења притужбе Заштитнику грађана (12. децембра 2011. године) није одлучило по жалби поднетој 09. јуна 2011. на решење Центра за социјални рад у Горњем Милановцу.

Размотривши наводе из притужбе као и приложену документацију, Заштитник грађана је обавестио Министарство рада и социјалне политике о пријему притужбе и затражио да се изјасни на њене наводе, као и у вези чињенице да Министарство, као другостепени орган, ни после више од шест месеци није одлучило по жалби притужиље.

У одговору Министарство се није изјаснило о основаности притужбе, а доставило је своје решење од 04. јануара.2012. године којим је као неосновану одбило жалбу притужиље на решење Центра за социјални рад у Горњем Милановцу.

Након овога, Заштитник грађана је упутио још један допис Министарству тражећи додатно објашњење у вези са чињеницом да је Н.П. поднела захтев за признавање права на додатак за помоћ и негу другог лица због тога што болује од церебралне парализе, а да је Министарство у свом решењу од 04. јануара 2012. године, прихватајући налаз, оцену и мишљење органа вештачења у другом степену, утврдило да код Н.П. не постоји потреба за помоћи и негом другог лица због тога што није слепо лице. Такође је од Центра за социјални рад у Горњем Милановцу затражено да достави копију списка предмета Н.П.

У накнадном изјашњењу Министарство је указало на чињеницу да оцену здравственог стања странке и оцену постојања потребе за помоћи и негом другог лица даје орган вештачења РФ ПИО, а да Министарство одлучује о праву странке на додатак за помоћ и негу другог лица на основу налаза ,оцене и мишљења органа вештачења.

Увидом у списе предмета Н.П. Заштитник грађана је најпре констатовао да у раду и органа вештачења у првом и другом степену постоје пропусти који су и иначе често присутни у раду органа за вештачење Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање и који су били један од разлога за доношење Препоруке Заштитника грађана 15-3481/2011 од 28. марта 2012. године. У овом конкретном случају пропусти се односе на:

- неоправдано дуго трајање поступка вештачења (налаз, оцена и мишљење органа вештачења у првостепеном поступку донет је тек после 10 месеци од дана подношења захтева за признавање права на додатак за помоћ и негу другог лица, а налаз, оцена и мишљење органа вештачења у другостепеном поступку донет је пет и по месеци од дана подношења жалбе на првостепено решење Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање);

- на нејасност, непотпуност и тачност вештачења (органи вештачења и у првостепеном и у другостепеном поступку су утврдили да Н.П. не може да стоји и да хода, али су упркос томе закључили да јој није потребна помоћ и нега другог лица);

- изостанак непосредног прегледа Н.П. од стране органа вештачења у другом степену;

- чињеницу да је орган вештачења у другом степену у образложењу свог налаза, оцене и мишљења навео да Н.П. не испуњава медицинске услове за утврђивање права на помоћ и негу од стране другог лица зато што „дете није слепо, није кардио-пулмонално декомпензовано нити на хроничном програму хемодијализе и нема дубоки степен менталне ретардације“, што је у супротности са разлозима за утврђивање права на помоћ и негу од стране другог лица предвиђеним у чл. 92 ст. 1 и 5 Закона о социјалној заштити („Сл. гласник РС“ бр. 24/2011).

Увидом у списе предмета констатовано је, такође, да је жалба на решење Центра за социјални рад у Горњем Милановцу поднета 9. јуна 2011. године, а да је Министарство рада и социјалне политике о жалби одлучило 4. јануара 2012. године, после скоро седам месеци, чиме је драстично прекршен члан 237 став 1 Закона о општем управном поступку, којим је прописано да се „решење по жалби мора донети и доставити странци што пре, а најдоцније у року од два месеца од дана предаје жалбе, ако посебним законом није одређен краћи рок.“ Министарство не оправдава чињеница да је Дирекција Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање 14. јуна 2011. године примила списе предмета са жалбом из Горњег Милановца, а да је орган вештачења у другом степену свој налаз, оцену и мишљење бр. 1160 донео 24. новембра 2011. године. Министарство, као орган који је водио другостепени поступак (у оквиру којег се вештачење здравственог стања Н.П. појављује као један од доказа на основу којег се утврђује чињенично стање, одн. одлучује о праву странке), морало је водити рачуна о томе да тај поступак буде вођен без одуговлачења, придржавајући се позитивних прописа у погледу рокова за одлучивање и руководећи се принципима добре управе о потреби ефикасне заштите и остваривања права грађана.

Даље, приликом вођења поступка по жалби А.П, законског заступника Н.П, Министарство је пропустило да, у складу са Законом о општем управном поступку, предузме одговарајуће процесне радње у циљу потпуног и правилног утврђивања чињеничног стања, а нарочито могућност да недостатке у вештачењу отклони поновним саслушањем вештака или налагањем допунског или поновног вештачења од стране истих или других вештака. Наиме, налаз, оцена и мишљење органа вештачења у другом степену бр.1160 од 24. новембра 2011. садржи недостатке и грешке, на које смо претходно већ указали, и које се тичу нејасноћа и нетачности у налазу, оцени и мишљењу, као и у чињеници да није обављен непосредни преглед Н.П. иако је било сасвим логично да треба проверити да ли дете у узрасту од тридесет пет месеци може да стоји и хода или и даље није у стању да то чини, како је констатовао првостепени орган вештачења, који је вештачио медицинско стање Н.П. у узрасту од 29 месеци. Ове недостатке у налазу, оцени и мишљењу органа вештачења у другом степену Министарство, као надлежни орган за вођење поступка по жалби, морало је да отклони пре доношења одлуке о праву Н.П. на додатак за помоћ и негу од стране другог лица, сходно одредбама чл. 125 став 1 Закона о општем управном поступку („Пре доношења решења морају се утврдити све одлучне чињенице и околности које су од значаја за доношење решења и странкама омогућити да остваре и заштите своја права и правне интересе“), члана 126 став 1 истог Закона („Службено лице које води поступак може у току

целог поступка употпуњавати чињенично стање и изводити доказе ради утврђивања и оних чињеница које у поступку нису биле изнете или нису утврђене“) и чл. 181 став 1 истог Закона („Ако налаз и мишљење вештака нису јасни или потпуни, или се налази и мишљење вештака битно разликују, или мишљење није довољно образложено, или се појави основана сумња у тачност датог мишљења, а ти се недостаци не могу отклонити ни поновним саслушањем вештака, поновиће се вештачење са истим или другим вештацима, а може се затражити и вештачење од научне или стручне организације“).

Уместо тога, Министарство је прихватило налаз, оцену и мишљење органа вештачења у другом степену према којем дете узраста 35 месеци (за које сам орган вештачења констатује да не може да стоји ни да хода) не испуњава медицинске услове за утврђивање права на помоћ и негу од стране другог лица, иако Закон о социјалној заштити у чл. 92 став 5 прописује да *„потреба за помоћи и негом другог лица постоји код лица из става 1. овог члана коме је услед телесног оштећења, оштећења чула вида које узрокује губитак осећаја светлости са тачном пројекцијом или се вид постиже са корекцијом 0.05, интелектуалних потешкоћа или промена у здравственом стању неопходна помоћ и нега другог лица ради задовољења основних животних потреба и које не може да устане из кревета, да се креће унутар стана без употребе помагала, да се храни, свлачи, облачи или да одржава основну личну хигијену без помоћи другог“*. У образложењу свог решења Министарство је навело да мал. Н.П. не испуњава услове из чл. 92 Закона о социјалној заштити, и притом се позвало на налаз, оцену и мишљење органа вештачења у другом степену да Н.П. (која, иначе, болује од церебралне парализе), не испуњава медицинске услове за утврђивање потребе за помоћи и негом од стране другог лица зато што **није слепо лице!**

Министарство, када као орган управе одлучује о праву грађанина, одлуку доноси након што потпуно и правилно утврди све одлучне чињенице путем одговарајућих доказа које треба брижљиво и савесно да оцени, сваки појединачно и све скупа. То се односи и на доказ вештачењем од стране органа медицинске струке. У конкретном случају, Министарство је пропустило да брижљиво и савесно оцени налаз, оцену и мишљење органа вештачења у другостепеном поступку, чиме је Н.П. оштећена у поступку остваривања свог права на додатак за помоћ и негу од стране другог лица.

На основу свих утврђених чињеница и околности, Заштитник грађана је, применом чл. 31. ст. 2. Закона, упутио препоруке Министарству рада, запошљавања и социјалне политике у циљу отклањања уочених пропуста, унапређења рада органа управе и спречавања истих или сличних пропуста у будућности.

ЗАМЕНИК ЗАШТИТНИКА ГРАЂАНА

др Горан Башић

Доставити:

- Министарству рада, запошљавања и социјалне политике
- копију законској заступници притужилце